

Тазкия дарслари (159-дарс). Риёнинг турлари

19:00 / 06.11.2021 6302

Риёнинг бир неча тури бор.

1. Бадан ила риё қилиш.

Бунда озғинлик ва сарғайишни зоҳир қилинади. Бу билан қаттиқ ижтиҳод қилаётгани, дин учун маҳзунлик ва охират хавфи кучли эканини одамларга кўз-кўз қилишга ҳаракат қилинади. Чунки аҳли дунёнинг риёси семизлик, рангнинг тозалиги, қоматнинг мўътадиллиги, юзнинг гўзаллиги, баданнинг поклиги ва аъзоларнинг қуввати ила бўлади.

2. Ташқи кўриниш ва кийим ила бўлади.

Бунда сочни тўзиган ҳолда тутиш, юзда сажда асарини қолдириш, қўпол кийим кийиш, енгни калта қилиш, кийимни покламаслик, уни йиртиқ ҳолида қўйиш кабилар суннатга эргашиш даъвоси ила қилинади.

Аҳли дунёнинг бу борадаги риёси нафис кийимлар, қимматбаҳо маркаблар, кийим ва маскандаги турли кенгликлар ва чиройли кўринишлар ила бўлади.

3. Гап-сўз ила бўладиган риё.

Бу турдаги риё дин аҳлида ваъз ва иршод, ҳикматни нутқ қилиш, илмнинг кўплигини билдириш учун хабарлар ва асарларни ёд олиш билан бўлади.

Шунингдек, одамлар жамланган ерда лабини қимирлатиб, зикр қилиб туриш, уларнинг олдида безарурат амри маъруф ва наҳйи мункар қилиш билан бўлади.

Аҳли дунёнинг бу турдаги риёси эса шеърлар ва масалларни ёд олиш, ибораларни алоҳида оҳанг билан гапириш ва кўпчилик билмайдиган сўзларни ишлатиш билан бўлади.

4. Амал билан бўладиган риё.

Бу риё намозхоннинг рукуъ ва саждани узун қилиши каби ишлар билан бўлади.

Аҳли дунё эса манманлик ва гердаиш каби бойлик ва обрўни кўз-кўз қилувчи нарсалар ила риёкорлик қиладилар.

5. Дўстлар ва зиёратчилар билан мақтаниш.

Бунда риёкор машҳур олимни уйига «Фалончиникига машҳур олим келибди», дейилиши учун таклиф қилади. Ёки «Мен Фалончининг мажлисида иштирок этаман», дея доимо мақтаниб юриш билан бўлади.

«Руҳий тарбия» китоби асосида тайёрланди